

Sygn. akt II C 523/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2020 roku

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie II Wydział Cywilny w składzie następującym:
przewodniczący sędzia Jolanta Mazurek

protokolant stażysta A. (...)S.

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2020 roku, w L.

na posiedzeniu jawnym

sprawy z powództwa B. P.

przeciwko (...) (...) Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w Ł.

o 15 000 zł otych z odsetkami ustawowymi od dnia 26 maja 2014 roku do dnia

zapłaty, o 8185 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 8 października 2015

roku do dnia zapłaty i o 50 złotych renty miesięcznej

I. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w Ł. (...) na rzecz B. P. następujące kwoty: 15 000 zł (piętnaście tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 24 października 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, 3841,97 zł (trzy tysiące osiemset czterdzieści jeden złotych dziewięćdziesiąt siedem groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 24 października 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty i 30 zł

(trzydzieści złotych) renty miesięcznej poczynając od października 2015 roku, płatnej z góry do dnia 1 - go każdego miesiąca, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od rent płatnych począwszy od sierpnia 2016 roku, liczonymi od dnia wymagalności poszczególnych rent miesięcznych;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od U. a Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w Ł. na rzecz B. P. kwotę 1575,81 zł (tysiąc pięćset siedemdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt jeden groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego w punkcie I wyroku kwotę 543,71 zł (pięćset czterdzieści trzy złote siedemdziesiąt jeden groszy) na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa;

V. nakazuje pobrać od (...) Spółki Akcyjnej w Ł. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Lublin-Z. d w L. kwotę 690,03 zł (sześćset dziewięćdziesiąt złotych trzy grosze) tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sygn. akt II C 523/15

UZASADNIENIE

Pozwem z 20 czerwca 2016 roku powódka B. P. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w Ł. następujących kwot:

1) 15 000 złotych z ustawowymi odsetkami od 26 maja 2014 roku do dnia zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w następstwie wypadku z dnia 8 lipca 2013 roku, w oparciu o treść art. 445 § 1 k.c.,

2) 8185 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 8 października 2015 roku (14 dni od dnia wpływu pisma ze sprecyzowaniem roszczeń do (...) w P., to jest od 24 września 2015 roku) do dnia zapłaty, odszkodowania z tytułu zwiększonych potrzeb powódki (koszty leczenia, dojazdów oraz opieki i zastępstwa za powódkę), w oparciu o treść art. 444 § 1 k.c.,

3) renty miesięcznej w wysokości 50 złotych miesięcznie, płatnej z góry do dnia 10 - go miesiąca, począwszy od 1 października 2015 roku tytułem zwiększonych potrzeb powódki (kosztów leczenia powypadkowego, koszty dojazdów) w związku z wypadkiem z dnia 8 lipca 2013 roku, w oparciu o art. 444 § 2 k.c.,

4) kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 8 lipca 2013 roku idąc chodnikiem wzdłuż ul. I-go M. w N., potknęła się na nierównym chodniku (chodnik w tym miejscu był wyraźnie zapadnięty, przez co pomiędzy poszczególnymi kostkami pojawiły się liczne szpary/odstępny/dziury), obcas jej buta utknął w szparze pomiędzy kostkami brukowymi, w następstwie czego upadła na lewe kolano i ręce. W wyniku upadku powódka doznała urazu kręgosłupa szyjnego oraz uszkodzenia kłykcia

przyśrodkowego lewej kości udowej z ubytkiem chrząstki stawowej, z powodu których cierpi dotychczas.

Powódka wskazała dalej, że za stan techniczny chodnika w miejscu wypadku odpowiada Zarząd Dróg Powiatowych w P., wobec czego jest on również odpowiedzialny za skutki wypadku w związku z niedołożeniem należytej staranności przy wykonywaniu swoich obowiązków. Odpowiedzialność pozwanego wynika natomiast z umowy OC łączącej go z Zarządem Dróg Powiatowych w P.. Pismem z 5 czerwca 2014 roku powódka zgłosiła szkodę do Powiatowego Zarządu Dróg w P.. Pismem z 20 czerwca 2014 roku powódka zgłosiła szkodę do ubezpieczyciela. Pismem z 24 lipca 2014 roku ubezpieczyciel odmówił zapłaty odszkodowania, uznając roszczenia powódki za niezasadne.

Powódka podała, że na żądanie w kwocie 8185 złotych składają się: koszty dojazdów związane z wypadkiem w kwocie 764,94 złote (kwota żądana to 764 złote) wynikające z wykazu numer 1, koszty leczenia powypadkowego (zakup kołnierza ortopedycznego, leków, opłacanie wizyt lekarskich, rehabilitacji) w kwocie 2721 złotych, wynikające z wykazu numer 2 i koszty opieki i zastępstwa za powódkę w czynnościach, które przed wypadkiem wykonywała samodzielnie, w okresie od 8 lipca 2013 roku do 15 września 2015 roku w kwocie 4700 złotych. Natomiast na żądaną kwotę renty składają się: 30 złotych - średni miesięczny koszt dojazdów związanych z wypadkiem i 20 złotych - średni miesięczny koszt leczenia powypadkowego.

(pozew - k. 2-9, załączniki do pozwu - wykaz numer 1 - k. 80-89, wykaz numer 2 - k. 90)

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka Akcyjna w Ł. wniosł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany przyznał, że udzielił Powiatowemu Zarządowi Dróg w P. ochrony ubezpieczeniowej w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności lub posiadania mienia na okres od 9 marca 2013 roku do 8 marca 2014 roku. Pozwany odmówił powódce wypłaty odszkodowania, albowiem wobec przedstawionych przez powódkę okoliczności zdarzenia nie sposób przyznać Powiatowemu Zarządowi Dróg w P. winy za powstałą szkodę. Ubezpieczony Powiatowy Zarząd Dróg w P. utrzymywał w stanie należytym drogę powiatowa numer (...) w N., w tym chodnik wzdłuż ulicy l-go M. w N.. Z protokołu okresowej kontroli drogi powiatowej numer (...) w N. (ul. l-go M. -od drogo wojewódzkiej (...), ul. (...)) z 21 sierpnia 2012 roku wynika, że stan jezdni był cłobry, nie stwierdzono nieprawidłowości na chodniku wzdłuż ulicy l-go M. w N.. Uwagi dotyczyły pobocza jezdni oraz skarpy, braku oznakowania pionowego jezdni. Kolejna kontrola drogo powiatowej przeprowadzona 16 sierpnia 2013 roku zakończyła się również wynikiem pozytywnym. Pozwany wskazał, że 8 lipca 2013 roku stan chodnika był dobry, a przyczyną wypadku była jedynie nieuwaga powódki, która szła w szpilkach szybkim, zdecydowanym krokiem, obcas buta powódki utknął w szparze pomiędzy kostkami brukowymi, w następstwie czego upadła.

Pozwany zarzucił, że żądana kwota zadośćuczynienia jest zdecydowanie wygórowana. P.(...) przed wypadkiem posiadała choroby samoistne i współistniejące, co miało wpływ na leczenie skutków urazów doznanych w czasie wypadku z 8 lipca 2013 roku, natomiast pozwany odpowiada tylko za normalne następstwa zdarzenia z 8 lipca 2013 roku. W odniesieniu do żądania odszkodowania pozwany podniósł, że powódka nie wykazał, iż wymienione przez nią wydatki były konieczne, celowe i rzeczywiście poniesione we wskazanej wysokości. Pozwany zakwestionował także żądanie przyznania renty. Podniósł, że powódka nie wykazała zwiększonych potrzeb po wypadku z 8 lipca 2013 roku, ani konieczności ich realnego ponoszenia.

3

(odpowiedź na pozew - k. 133-137)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 lipca 2013 roku powódka B. P. udała się do N., jako pracownik Urzędu Kontroli Skarbowej. Towarzyszył jej J. W., mieli podjąć zlecone czynności służbowe. Powódka ubrana była w strój stosowny do planowanych czynności, to jest w sukienkę oraz pantofle, typu szpilki, z obcasem o wysokości 5-7 cm, o wymiarach 1 cm x 1 cm u podstawy obcasa. Idąc chodnikiem wzdłuż ul. l-go M. w N., powódka potknęła się na nierównym chodniku, chodnik był w tym miejscu zapadnięty, pomiędzy kostkami brukowymi były duże szczeliny. Obcas buta powódki utknął w szparze pomiędzy kostkami brukowymi, w następstwie czego powódka upadła na lewe kolano i ręce, but pozostał pomiędzy kostkami. Towarzyszący powódce J. W. pomógł jej wstać. Kolano powódki krwawiło, skóra na rękach była lekko zdarta. Czynności służbowe musiały zostać przerwane, powódka powróciła do miejsca pracy w L.. Po zakończeniu pracy powódka udała się do domu.

W godzinach wieczornych powódka zaczęła odczuwać dolegliwości, nie mogła ruszać głową, kolano zaczęło puchnąć, zgłosiła się do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej MSW w L.. Tam rozpoznano dystorsję kręgosłupa szyjnego i zalecono kontrolę w poradni ortopedycznej. Powódka podjęła leczenie w Poradni chirurgii urazowo-ortopedycznej w Szpitalu (...) z Polikliniką w L., gdzie odbyła wizyty w dniach: 15 lipca 2013 roku, 26 sierpnia 2013 roku, 9 września 2013 roku, 7 października 2013 roku, 18 listopada 2013 roku, 30 grudnia 2013 roku, 22 kwietnia 2014 roku.

W dniu 16 czerwca 2014 roku powódka podjęła leczenie w (...). w L., gdzie stwierdzono pourazową niedomogę lewego stawu kolanowego. Od listopada 2014 roku powódka była

4

leczone w Centrum Medycznym (...) Spółce Akcyjnej w L., gdzie zastosowane artroskopowe usunięcie licznych ciał wolnych lewego kolana, zalecono ograniczenie chodzenia, używanie lasek łokciowych. We wskazanym Ośrodku powódka odbywała wizyty w dniach: 11 listopada 2014 roku, 21 listopada 2014 roku, 8 grudnia 2014 roku, 5 stycznia 2015 roku, 6 lutego 2015 roku. Dnia 6 lutego 2015 roku powódka zakończyła leczenie ortopedyczne kolana.

Powódka była leczona również w P oradni neurologicznej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L., gdzie podczas pierwszej wizyty odnotowano bóle kręgosłupa szyjnego po urazie. W Poradni powódka odbyła wizyty w dniach: 9 grudnia 2014 roku, 21 kwietnia 2015 roku i 2 lipca 2015 roku. Dnia 2 lipca 2015 roku powódka zakończyła leczenie w Poradni neurologicznej.

Powódka korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych w okresach: od 18 września 2013 roku do 1 października 2013 roku (zabiegi na okolice kręgosłupa szyjnego), od 30 października 2013 roku do 14 listopada 2013 roku (zabiegi na okolice kręgosłupa szyjnego i kolana lewego), od 3 marca 2014 roku do 14 marca 2014 roku (zabiegi na okolice kręgosłupa szyjnego i kolana lewego), od 19 maja 2015 roku do 9 czerwca 2015 roku, od 4 stycznia 2016 roku do 18 stycznia 2016 roku, od 2 lutego 2016 roku do 15 lutego 2016 roku, od 13 czerwca 2016 roku do 24 czerwca 2016 roku.

W okresie od 13 lipca 2016 roku do 2 sierpnia 2016 roku powódka była leczona w sanatorium uzdrowskim w P..

Przez 4 tygodnie powódka nosiła kołnierz ortopedyczny, zgodnie z zaleceniem lekarza. Po operacji kolana przez 2-3 tygodnie pozostawała w pozycji leżącej, przez 6 tygodni używała lasek łokciowych. P. a przebywała na zwolnieniu lekarskim od 10 lipca 2013 roku do 18 listopada 2013 roku. W listopadzie 2013 roku powódka powróciła do pracy zawodowej. Powódka ponownie przebywała na zwolnieniu lekarskim przez cztery miesiące, od listopada 2014 roku, po operacji kolana lewego.

Podczas wizyt lekarskich powódka otrzymywała zalecenia przyjmowania leków, wydawano jej również skierowania na zabiegi fizjoterapeutyczne. W związku z leczeniem powódka poniosła wydatki w łącznej kwocie 2721,64 złotych na leki, zakup kołnierza ortopedycznego, porady lekarskie, rehabilitacje, to jest: 47,50 złotych - 9 lipca 2013 roku, 35 złotych - 18 lipca 2013 roku, 7,58 złotych - 15 lipca 2013 roku, 40,35 złotych - 23 lipca 2013 roku, 55,45 złotych - 1 sierpnia 2013 roku, 70 złotych - 13 sierpnia 2013 roku, 14 złotych - 17 sierpnia 2013 roku, 26,08 złotych - 26 sierpnia 2013 roku, 23,43 złotych - 8 października 2013 roku, 5,68 złotych - 18 listopada 2013 roku, 15 złotych - 9 grudnia 2013 roku, 9,05 złotych - 22 kwietnia 2014 roku, 20 złotych - 4 czerwca 2014 roku, 150 złotych - 16 czerwca 2014 roku, 380 złotych - 18 czerwca 2014 roku, 150 złotych - 23 czerwca 2014 roku, 13,82 złote - 8 listopada 2014 roku, 150 złotych - 10 listopada 2014 roku, 150 złotych - 21 listopada 2014 roku, 52,94 złote - 21 listopada 2014 roku, 150 złotych - 8 grudnia 2014 roku, 80 złotych - 12 grudnia 2014 roku, 80 złotych - 15 grudnia 2014 roku, 80 złotych - 17 grudnia 2014 roku, 80 złotych - 22 grudnia 2014 roku, 80 złotych - 29 grudnia 2014 roku, 80 złotych - 31 grudnia 2014 roku, 150 złotych - 5 stycznia 2015 roku, 105,80 złotych - 5 stycznia 2015 roku, 120 złotych - 15 stycznia 2015 roku, 150 złotych - 6 lutego 2015 roku, 150 złotych - 26 czerwca 2015 roku.

W związku z leczeniem po wypadku, w okresie od 8 lipca 2013 roku do 9 czerwca 2015 roku, powódka poniosła wydatki na dojazdy do lekarzy, na zabiegi fizjoterapeutyczne. Dojazdy

odbywały się samochodem marki T. (...) (o pojemności skokowej silnika 1598 cm³) stanowiącym własność powó dki, koszty paliwa pokrywała powódka, i pojazdami komunikacji miejskiej.

W następstwie wypadku z 8 lipca 2013 roku powódka doznała urazu skrętnego kręgosłupa szyjnego z naruszeniem istniejących zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych w zakresie kręgosłupa szyjnego, a także

stłuczenia kolana lewego z uszkodzeniem chrząstki stawowej kłykcia bocznego lewej kości udowej lewej.

Przez okres łącznie 10 tygodni powódka odczuwała cierpienia znacznego stopnia, co związane było z urazem kręgosłupa szyjnego, a następnie z operacją kolana. W odniesieniu do dolegliwości bólowych kręgosłupa, to po upływie sześciu tygodni od wypadku do 18 listopada 2013 roku występowały dolegliwości o mniejszym nasileniu (wó wczas na wizycie lekarskiej odnotowano niewielkie, okresowe bóle). Następnie u powó dki występowały dolegliwości w postaci zaostrzenia bólu ze strony kręgosłupa szyjnego przy wykonywaniu prac fizycznych lub po dłuższym przebywaniu w pozycji wymuszonej. Dole gliwości tego rodzaju występują obecnie.

Powódka wymagała stosowania leków o działaniu przeciwbólowym i przeciwzapalnym, zarówno w postaci tabletek jak i maści. Obecnie w przypadku zaostrzenia dolegliwości wskazane jest stosowanie przez powó dkę leków o działaniu przeciwbólowym i przeciwzapalnym oraz stosowanie leków osłonowych. W okresie intensywnego leczenia przez cztery miesiące wydatki na leki stanowiły około 100 złotych miesięcznie, następnie przez sześć miesięcy - 50 złotych miesięcznie. Obecnie średni miesięczny koszt tych wydatków to około 30 złotych.

Ze względu na stan kliniczny po wypadku powódka wymagała pomocy i zastępstwa innych osób przy wykonywaniu czynności dnia codziennego oraz pomocy przy czynnościach związanych z samoobsługą w zakresie toalety. Powódka wymagała takiej zwiększonej pomocy w okresach przebywania na zwaleniu lekarskim, a potem od 8 grudnia 2014 rok wymagała i wymaga do dnia dzisiejszego zastępstwa w cięższych czynnościach domowych, robieniu cięższych zakupów.

W wyniku zdarzenia powódka doznała: urazu kręgosłupa szyjnego na poziomie C6-C7 i naruszenia zmian zwyrodnieniowych na poziomie C5-C6 (5% trwałego uszczerbku - na podstawie pozycji 94a załącznika Rozporządzenia

Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku) i stłuczenia kolana lewego z otarciem skóry, z uszkodzeniem chrząstki stawowej kłykcia bocznego kości udowej lewej (7% trwałego uszczerbku - na podstawie pozycji 156 załącznika Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki S.(...) z dnia 18 grudnia 2002 roku). W odniesieniu do urazu kolana doszło do naruszenia prawidłowych struktur anatomicznych (uszkodzenia chrząstki) i istniejące u powó dki ograniczenie zdjęcia kolana lewego i zaniki mięśnia czworogłowego uda lewego są trwałe.

W dacie zdarzenia u powó dki występowały zmiany chorobowe (zwyrodnieniowe) kręgosłupa szyjnego, które miały wpływ na zakres i przebieg następstw urazu, ale jednocześnie predysponowały do cięższych skutków doznanego urazu, niż miałyby to miejsce w przypadku niewystępowania zmian. Przed wypadkiem powódka nie odczuwała dolegliwości związanych ze zmianami chorobowymi kręgosłupa szyjnego, to uraz doznany 8 lipca 2013 roku spowodował wystąpienie tych dolegliwości. U powó dki w związku z następstwami zdarzenia z 8 lipca 2013 roku może wystąpić przyspieszony rozwój zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych w zakresie kręgosłupa szyjnego, co może wiązać się z nasileniem dolegliwości bólowych i wystąpieniem objawów neurologicznych. Powyższe czyni zasadnym korzystanie przez powó dkę z zabiegów

terapeutycznych na okolice kręgosłupa szyjnego, co jest możliwe w ramach refundacji NFZ. Okresowo raz na dwa lata powódka powinna korzystać z leczenia uzdrowiskowego.

Upowódki w zakresie kolana lewego nie stwierdzono zmian chorobowych lub pourazowych sprzed wypadku. Powódka nie wymaga rehabilitacji ze względu na uraz kolana lewego.

W wyniku wypadku z dnia 8 lipca 2013 roku powódka doznała zatem uszczerbku na zdrowiu w wysokości 12%, o charakterze trwałym.

P. ó dka przez wypadkiem była osobą aktywną, uprawiała sport: bieganie

jazdę na rowerze, rolnkach, łyżwach, grała w siatkówkę. Powódka samodzielnie

8

prowadziła gospodarstwo domowe, sama wykonywała wszelkie czynności z tym związane. Powódka bez ograniczeń kierowała samochodem.

Po wypadku aktywność fizyczna powódki została ograniczona. Obecnie powódka korzysta z roweru stacjonarnego, odbywa krótkie spacery, pływa i ćwiczy w basenie. Powódka potrzebuje pomocy w niektórych pracach domowych: przy wieszaniu firanek, myciu podłóg, robieniu cięższych zakupów. Powódka odczuwa dolegliwości bólowe w kolanie, co stwarza dyskomfort w czynnościach wykonywanych w pozycji kucznej, przy kierowaniu samochodem. Po dłuższym siedzeniu powódka musi pamiętać o rozruszaniu kolana. Powódka nie odzyska sprawności, jaką miała przed zdarzeniem 8 lipca 2013 roku. Pomocy powódce udzielali jej synowie: T. P. i A. K., którzy zastępowali powódkę w cięższych czynnościach domowych, zakupach. P. ali jej też przy czynności higieny osobistej, przygotowywaniu posiłków, przy przemieszczaniu się, wozili powódkę do lekarzy, na zabiegi fizjoterapeutyczne.

Miejsce, w którym doszło do upadku powódki jest objęte zarządzeniem Powiatowego Zarządu Dróg w P. awach. Stan techniczny nawierzchni miejsca zdarzenia w dniu 8 lipca 2013 roku nie był dobry. W miejscu upadku powódki przy ulicy l- go M. w N. chodnik był zapadnięty, pomiędzy kostkami brukowymi były duże szczeliny.

Uraz którego doznała powódka w dniu 8 lipca 2013 roku nastąpił w miejscu za utrzymanie którego odpowiada Powiatowy Zarząd Dróg w P.. W okresie od 9 marca 2013 roku do 8 marca 2014 roku pozwany udzielał Powiatowemu Zarządowi Dróg w P. ochrony ubezpieczeniowej w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności lub posiadania mienia.

Pismem z 2 czerwca 2014 roku powódka zawiadomiła pozwanego o szkodzie, jakiej doznała na skutek zdarzenia z 8 lipca 2013 roku. Pismem z 10

września 2014 roku pozwany roszczenia powódki uznał za niezasadne i

9

odmówił wypłaty odszkodowania. Pismem z 22 września 2015 roku powódka wystąpiła do pozwanego z żądaniem zapłaty kwoty 80 000 złotych tytułem zadośćuczynienia, kwoty 12 186,58 złotych tytułem zwiększonych potrzeb, w związku ze skutkami wypadku z 8 lipca 2013 roku. W odpowiedzi, pismem z 8 października 2015 roku, pozwany podtrzymał stanowisko.

(wydruki zdjęć miejsca zdarzenia — k. 12-13, karta informacyjna Szpitalnego Oddziału Ratunkowego SP ZOZ MSW w L. - k. 36, historia wizyt pacjenta w I Szpitalu (...) z Polikliniką w L. -

k. 42-44, karta informacyjna leczenia w Centrum Medycznym (...) w L. – k. 37, karta informacyjna z Ośrodka (...) dziennej (...) nr 4 w L. ~ k. 38, historia zdrowia i choroby pacjenta z (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. - k. 39-41, dokumentacja medyczna z Żagiel (...) Przychodnie w L. - k. 48-49, zapis wizyt pacjenta w Centrum Medycznym (...) Spółce Akcyjnej w L. - k. 50-60, skierowania na zabiegi fizjoterapeutyczne i potwierdzenia ich odbycia - k. 62, k. 63, k. 64, k. 65, k. 66, k. 69, k. 70, k. 75, k. 76, k. 153, k. 154, k. 157, k. 158, k. 159, k. 160, recepty - k. 72, k. 162, zaświadczenia lekarskie o niezdolności do pracy – k. 73, k. 74, faktury i rachunki – k. 91, k. 92, k. 93, k. k. 94, k. 95, k. 96, k. 97, k. 98, k. 99, k. 100, k. 101, k. 102, k. 103, k. 104, k. 105, k. k 106, k 107, k 108, k 109, k 110, k 111, k. 112, k 113, k 114, k. 115, k 116. k. k .117, k 118, k 119, k. 120, k 121, k. 122, k. 123, k 161, k 163, historia choroby z (...) nr 4 w L. - k 207-217, historia choroby z (...) w L. - k.224-236, pismo powódki z 2 czerwca 2014 roku- k 15, pismo pozwanego z 10 września 2014 roku – k. 21, pismo powódki z 22 września 2015 roku - k. 28-30, pismo pozwanego z 8 października 2015 roku - k 32, zeznania powódki B. P. – k 376 – w znacznikach czasowych od 00:05:30 do 00:26:10, 175-177, zeznania świadka J. W. - k. 169- 171, zeznania świadka T. P. - k 171-172, zeznania świadka A. K. - k 173-174, opinia biegłego z zakresu chirurgii

10

ogólnej, urazowej i chirurgii urazowo-ortopedycznej - k. 290-297, opinia biegłego z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej - k. 316-337, 355-360)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przywołanych dowodów z dokumentów, których autentyczność i wiarygodność nie były kwestionowane. Sąd oparł się także o dowody z przesłuchania stron, ograniczonego do przesłuchania powódki oraz zeznań wskazanych świadków.

Istotnymi dowodami, zważywszy na zakres sporu, są dowody z opinii wskazanych biegłych, których wnioski Sąd w całości podzielił, jako sformułowane w sposób stanowczy, kategoriowy, zgodnie z zasadami logiki, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Wedle ugruntowanego stanowiska judykatury kontrola merytorycznej zawartości opinii przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, ogranicza się do zgodności treści i wniosków opinii z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Odwołanie się przez Sąd do tych kryteriów oceny stanowi więc wystarczające i należyte uzasadnienie oceny opinii biegłego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 7 kwietnia 2005 roku, II CK 572/04).

Sąd Rejonowy zważył co następuje.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Powódka dochodzi swoich roszczeń z tytułu szkody poniesionej 8 lipca 2013 roku od pozwanego jako ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej Powiatowego Zarządu Dróg w P..

Na wstępie należy zauważyć, że pozwany nie kwestionował, że 8 lipca 2013 roku doszło do wypadku, w którym powódka doznała szkody, że odpowiedzialnym za utrzymanie miejsca zdarzenia był Powiatowy Zarząd Dróg w P., oraz że pozwany udzielał Powiatowemu Zarządowi Dróg w P. ochrony ubezpieczeniowej. Spór dotyczył natomiast samej odpowiedzialności pozwanego, a to z uwagi na podniesiony zarzut braku

11

wykazania winy ubezpieczonego i w następnej kolejności zakresu i rozmiaru żądanego odszkodowania.

Zgodnie z art. 822 § 1 i 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. W przypadku wystąpienia z roszczeniem wobec zarówno sprawcy szkody, jak i jego ubezpieczyciela odpowiedzialność pozwanych opiera się na zasadzie in solidum. W istocie bowiem poszkodowany w takim wypadku ma dwa roszczenia, do dwóch dłużników, których odpowiedzialność wynika z dwóch różnych stosunków prawnych. Odpowiedzialność ubezpieczyciela ma przy tym charakter akcesoryjny, ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność tylko wtedy i tylko w takim zakresie, w jakim odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczony sprawca. Dla przyjęcia odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela konieczne jest więc wykazanie, że za szkodę wyrządzoną powódce ponosi odpowiedzialność ubezpieczający.

W okolicznościach niniejszej sprawy podstawę prawną odpowiedzialności Powiatowego Zarządu Dróg w P. stanowi przepis art. 416 k.c. Przepis ten statuuje odpowiedzialność opartą na zasadzie winy sprawcy szkody. Zdarzenie m sprawczym w rozumieniu tego przepisu jest zarówno działanie jak i zaniechanie. Pojęcie czynu sprawczego odnoszone jest do osoby fizycznej jak i prawnej, albowiem zgodnie z regulacją zawartą w art. 416 k.c. - osoba prawna jest odpowiedzialna za naprawienie szkody wyrządzonej z winy jej organu. Czyn sprawczy, aby mógł pociągnąć za sobą odpowiedzialność cywilną musi mieć znamiona bezprawności rozumianej jako sprzeczność z obowiązującym

porządkiem prawnym. Wina sprawcy jest pojęciem odnoszącym się do sfery

12

zjawisk psychicznych i może przyjąć dwojaką postać - winy umyślnej (dolus) lub winy nieumyślnej (culpa). Z winą nieumyślną mamy do czynienia w dwóch sytuacjach: kiedy sprawca przewiduje możliwość nastąpienia skutku szkodliwego lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć lub kiedy sprawca nie przewiduje możliwości nastąpienia tego skutku, choć powinien i może go przewidzieć (culpa levissima). W obu tych sytuacjach mamy do czynienia z niedbalstwem sprawcy czynu, rozumianym, jako niezachowanie należytej staranności. Dla odpowiedzialności deliktowej kwestia stopnia winy ma znaczenie drugorzędne, ponieważ w świetle unormowań zawartych w art. 415 k.c. i 416 k.c. - sprawca czynu odpowiada za szkodę, jeśli można mu przypisać choćby najlżejszą postać niedbalstwa (culpa levissima).

W kwestii oceny czy w konkretnej sytuacji sprawcy można postawić zarzut niezachowania należytej staranności podstawowe znaczenie ma przepis art. 355 k.c., który odnosi się nie tylko do odpowiedzialności kontraktowej, ale i deliktowej. Zgodnie z nim dłużnik obowiązany jest do zachowania staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju. Zarzut niedbalstwa jest uzasadniony wówczas, gdy sprawca szkody zachował się w sposób odbiegający od modelu wzorcowego, ujmowanego obiektywnie. Innymi słowy ustalenie, że konkretnych okolicznościach sprawca szkody mógł zachować się w sposób należyty - uzasadnia mu przypisanie winy za jego bezprawne działanie lub zaniechanie.

W sprawie niniejszej bezspornym jest, że miejsce, w którym doszło do upadku powódki jest objęte zarządkiem Powiatowego Zarządu Dróg w P.. Droga przy ul. I-go M. w N. stanowi drogę powiatową numer (...) 4L w N. (tak wynika z odpowiedzi na pozew), obowiązek jej utrzymania spoczywa na zarządcy terenu, którym jest Powiatowy Zarząd Dróg w P.. Zgodnie z art. 2a ust. 2 ustawy z dnia

21 marca 1985 roku o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2020 roku, póź. 470) drogi powiatowe stanowią własność właściwego samorządu powiatu. W myśl zaś art. 8 ust. 2 wskazanej

ustawy budowa, przebudowa, remont, utrzymanie, ochrona i oznakowanie dróg wewnętrznych oraz zarządzanie nimi należy do zarządcy terenu, na którym jest zlokalizowana droga, a w przypadku jego braku - do właściciela tego terenu. Natomiast pod pojęciem utrzymania terenu ustawa o drogach publicznych nakazuje przyjmując wykonywanie robót konserwacyjnych, porządkowych i innych zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa i wygody ruchu, w tym także odśnieżanie i zwalczanie śliskości zimowej (art 4 pkt 20).

Pozwany nie kwestionował, że Powiatowy Zarząd Dróg w P. odpowiada za utrzymanie miejsca, w którym nastąpił upadek powódki. Twierdził natomiast, że nawierzchnia chodnika przy ul. l-go M. była należyście utrzymana. Zdaniem Sądu chodnik nie był utrzymany z należytą starannością, skoro doszło do odkształcenia nawierzchni chodnika i następnie do upadku powódki. Zwrócić należy uwagę, że na zapadnięcie nawierzchni chodnika, na szczeliny pomiędzy kostkami brukowymi wskazała nie tylko powódka, ale również bezpośredni świadek zdarzenia - J. W.. Stan terenu widoczny jest na wydruku zdjęć załączonych do pozwu, które to zdjęcia zostały wykonane dnia następnego po zdarzeniu przez syna powódki. Uszkodzenie chodnika dotyczy miejsca upadku powódki, bez znaczenia jest w związku z tym stan nawierzchni chodnika w pozostałej części ul. l-go M.. Powiatowy Zarząd Dróg w P. kontrolując stan nawierzchni chodnika wini en dostrzec wskazane nierówności i je usunąć. Wskazać bowiem należy, że praca jednostki sprawującej zarząd drogi powinna być tak zorganizowana, żeby miała ona możliwość odpowiednio szybkiego stwierdzenia wystąpienia na drodze zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu i podjęcia działań zmierzających do usunięcia tego zagrożenia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 marca 2003 roku, II CKN 1374/00). Nie ulega zatem wątpliwości, że Powiatowy Zarząd Dróg w P. miał obowiązek utrzymywania przedmiotowego terenu w stanie pozwalającym na bezpieczne poruszanie się po nim i obowiązku tego nie dopełnił, podejmowane czynności były bowiem niewystarczające.

14

Powyższe w ocenie Sądu stanowi o przyjęciu winy Powiatowego Zarządu Dróg w P. za wypadek 8 lipca 2013 roku, przy czym w postaci winy nieumyślnej, polegającej na takim zachowaniu sprawcy, kiedy sprawca nie przewiduje możliwości nastąpienia danego skutku, choć powinien i może go przewidzieć. Na tej samej zasadzie zatem odpowiedzialność ponosić będzie pozwany.

Przepis art. 444 § 1 zdanie 1 k.c. wskazuje, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

Uszkodzenie ciała polega na naruszeniu integralności fizycznej człowieka (np. rany, złamania). Naruszenie to może dotyczyć tylko samej powłoki cielesnej, ale również tkanek oraz narządów wewnętrznych (uszkodzenie organów wewnętrznych). Rozstrój zdrowia wyraża się z kolei w zakłóceniu funkcjonowania poszczególnych organów, bez ich widocznego uszkodzenia (np. choroba psychiczna).

Zgodnie zaś z art. 445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Ten ostatni przepis reguluje sposób naprawienia szkody niemajątkowej (krzywdy), polegającej między innymi na doznaniu przez poszkodowanego cierpień fizycznych i psychicznych, związanych z wypadkiem. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości), cierpienie psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia).

Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień, powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego. Krzywdą będzie z reguły trwałe kalectwo poszkodowanego, powodujące cierpienia fizyczne oraz ograniczenie ruchów i wykonywanie czynności życia codziennego.

15

Zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Ze względu na niewymierność krzywdy, określenie w konkretnym wypadku odpowiedniej sumy, należnej tytułem zadośćuczynienia, pozostawione zostało sądowni. Kryteria istotne przy ustalaniu „odpowiedniej” sumy zadośćuczynienia to: 1. rodzaj naruszonego dobra 2. zakres i rodzaj rozstroju zdrowia 3. czas trwania cierpień 4. wiek pokrzywdzonego 5. intensywność ujemnych doznań fizycznych i psychicznych 6. rokowania na przyszłość 7. stopień winy sprawcy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 20 kwietnia 2006, IV CSK 99/05 oraz w wyroku Sądu Najwyższego z 27 lutego 2004 roku, V CK 282/03). Powinny one znajdować odzwierciedlenie w całokształcie okoliczności sprawy.

Powódka domagała się tytułem zadośćuczynienia kwoty 15 000 złotych.

Zasadniczą przesłanką przy określeniu wysokości należnego zadośćuczynienia jest stopień natężenia krzywdy oraz rodzaj naruszonego dobra. W świetle powyższego Sąd przede wszystkim miał na względzie, że naruszeniu uległo zdrowie powódki. Wskazać należy, że zdrowie jest dobrem szczególnie cennym, wraz z takimi dobrami jak życie, godność osobista mieści się na szczycie ustalonej przez orzecznictwo hierarchii podlegających ochronie dóbr. Jak uznał Sąd Najwyższy w wyroku z 16 lipca 1997 roku, w sprawie II CKN 273/9, przyjmowanie niskich kwot zadośćuczynienia w przypadkach ciężkich uszkodzeń ciała prowadzi do niepożądanego deprecjacji tego dobra.

Oceniając w tym aspekcie zasadność przyznania i wysokość zadośćuczynienia Sąd Rejonowy miał na uwadze, że w dacie zdarzenia powódka miała 42 lata, była osobą samodzielną, sprawną i aktywną fizycznie. Co prawda, u powódki występowały zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa szyjnego na poziomie C5-C6, ale nie dawały one objawów klinicznych. Gdyby nie wypadek, to wskazane zmiany zwyrodnieniowe mogłyby nie dawać objawów jeszcze przez wiele lat. Dopiero w wyniku wypadku z 8 lipca 2013

16

roku powódka doznała urazów, które skutkowały trwałym uszczerbkiem na jej J l f zdrowiu. Obecnie powódka z tego powodu doznaje wielu ograniczeń w życiu codziennym, w prostych czynnościach związanych z pracami domowymi, zakupami, kierowaniem pojazdem. Po wypadku powódka zaniechała właściwie dotychczasowej aktywności fizycznej, uprawiania sportów. Uszkodzenie ciała, jakiego doznała powódka wymagało podjęcia leczenia i długotrwałej rehabilitacji. Wszystko to powodowało cierpienia powódki, wzmagало poczucie jej krzywdy, radykalnie zmieniło jej życie. Powódka nie odzyska sprawności sprzed wypadku z 8 lipca 2013 roku. Odczuwane dolegliwości kręgosłupa będą wymagały poddawania się rehabilitacji i przyjmowania leków.

Kierując się wyżej wymienionymi okolicznościami należy uznać, że adekwatnym do krzywdy powódki będzie zadośćuczynienie w kwocie 15 000 złotych. Stanowić ono będzie naprawienie poniesionej przez powódkę szkody niemajątkowej, wyrażającej się w krzywdzie w postaci jej cierpień fizycznych i w trwałych ograniczeniach.

Zadośćuczynienie powinno przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, której wysokość powinna być dostosowana do aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa. Kwota 15 000 złotych będzie stanowiła dla powódki i odczuwalną wartość ekonomiczną, jest dostosowana do aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa i w żadnej mierze nie będzie prowadzić do wzbogacenia się poszkodowanej. Zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, ale jego wysokość nie powinna być nad mierną i oderwana od aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa.

Powódka dochodzi także roszczeń odszkodowawczych. Podstawę tych roszczeń stanowi przepis art. 444 § 1 k.c., zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikiłe z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty

17

leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. W zakres pojęcia „wszelkich wynikłych kosztów” wchodzi koszty leczenia w szerokim tego słowa znaczeniu (pobyt w szpitalu, konsultacje lekarskie, dodatkowa pomoc pielęgnarska, wydatki na lekarstwa, koszty związane z transportem poszkodowanego po wypadku do domu, do szpitala, na zabieg, koszty odpowiedniego odżywiania się, wydatki związane z opieką i pielęgnacją po wyjściu ze szpitala itp. (tak też Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 24 paź dziernika 2012 roku, I ACa 456/12).

Obowiązek rekompensaty obejmuje wszelkie koszty powstałe na skutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, a więc wszystkie niezbędne i celowe wydatki, bez względu na to, czy podjęte działania przyniosły poprawę zdrowia czy też nie (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 9 stycznia 2008 roku, sygn. akt II CSK 425/07). Tymi kosztami będą koszty leczenia, w szczególności koszty poniesione w związku z postawieniem diagnozy, terapią i rehabilitacją poszkodowanego, a ich zakres nie może ograniczać się wyłącznie do wydatków kompensowanych w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, ale powinien również obejmować koszty działań, podjętych z uzasadnionym - zważywszy na aktualny stan wiedzy medycznej - przekonaniem o spodziewanej poprawie stanu zdrowia poszkodowanego (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 12 grudnia 2002 roku, (...)).

Jednocześnie zgodnie z unormowaniem zawartym w art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania i zaniechania, z którego szkoda wynikła. Równocześnie stosownie do § 2 powołanego przepisu naprawienie szkody mieszczącej się w granicach adekwatnego (normalnego) związku przyczynowego obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Uszczerbek w majątku -jak wynika z komentowanego przepisu - może wynikać ze zmniejszenia się aktywów w majątku poszkodowanego przez utratę, ubytek lub zniszczenie poszczególnych jego

18

składników, ze zwiększenia pasywów (powstania nowych zobowiązań lub zwiększenia zobowiązań już istniejących), jak również z udaremnienia zwiększenia się majątku przez odpadnięcie korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Na żądanie powódki w kwocie 8185 złotych składają się: koszty dojazdów związane z wypadkiem w kwocie 764,94 złote (kwota żądana to 764 złote) wynikające z wykazu numer I, koszty leczenia powy

padkowego (zakup kołnierza ortopedycznego, leków, opłacanie wizyt lekarskich, rehabilitacji) w kwocie 2721 złotych, wynikające z wykazu numer 2 i koszty opieki i zastępstwa za powódkę w czynnościach, które przed wypadkiem wykonywała samodzielnie, w okresie od 8 lipca 2013 roku do 15 września 2015 roku w kwocie 4700 złotych.

W ocenie Sądu (tak opinia biegłego) stosowane przez powódkę leki i środki medyczne, odbywane zabiegi fizjoterapeutyczne były uzasadnione, to znaczy pozostawały w związku z wypadkiem, a ich wysokość i fakt poniesienia zostały wykazane dowodami z powołanych faktur i rachunków. Sąd zatem w całości uwzględnił roszczenie powódki o zapłatę kwoty 2721 złotych.

Za uzasadnione Sąd uznał również żądanie powódki co do zasądzenia zwrotu wydatków poniesionych na dojazdy do lekarzy, na rehabilitacje w okresie od 8 lipca 2013 roku do 9 czerwca 2015 roku, jako pozostających w związku z wypadkiem. Sąd uwzględnił wszystkie przejazdy objęte załączonym do pozwu wykazem numer 1, przy czym nie wszystkie w przedstawionej w tym wykazie wysokości. I tak w przypadku przejazdów pojazdami komunikacji miejskiej Sąd za każdy przejazd uwzględnił dwa bilety MPK (po 2,80 złotych), a nie 4 bilety za jeden przejazd. Powódka nie wskazała bowiem okoliczności poniesienia wydatku na jeden przejazd przy użyciu 4 biletów MPK. Ponadto dla przejazdów odbytych pojazdem powódki marki T. (...) (o pojemności skokowej silnika 1598 cm³) Sąd przyjął kwotę wydatków faktycznie

19

poniesionych, a nie wynikającą z zastosowania stawki 0, (...) złotego za kilometr, bowiem jest to stawka przysługująca w rozliczeniach pracownika zatrudnionego w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej i nie znajduje ona zastosowania do dojazdów na leczenie osoby fizycznej. Przypomnieć bowiem należy, że powódka może zasadnie domagać się naprawienia szkody obejmującego wszelkie wynikiłe koszty, czyli koszty faktycznie poniesione, co w przypadku dojazdów oznacza wydatki poniesione na te dojazdy, których wysokość będzie zależna od użytego środka komunikacji. Sąd uznał zatem za celowe i niezbędne wydatki poniesione na nabycie benzyny potrzebnej na przebycie łącznej odległości 231,80 km. Do obliczeń należnej kwoty Sąd przyjął zużycie paliwa w samochodzie, którym powódka przemieszczała się, w wysokości 9 litrów paliwa na 100 kilometrów (zeznania powódki), z uwagi na pokonywanie dystansów na terenie miasta, i w zimie, co jak wiadomo z doświadczenia życiowego zwiększa zużycie paliwa) oraz cenę paliwa w wysokości 5,55 złotych za litr (w okresie przejazdów w 2013 roku).

Reasumując Sąd uznał za zasadne zwrot kosztów za przebycie 231,80 km w kwocie 115,77 złotych i przejazdów pojazdami komunikacji miejskiej w kwocie 375,20 złotych, łącznie - 490,97 złotych. Żądanie ponad te kwotę zostało oddalone.

W odniesieniu do żądania powódki zasądzenia kwoty 4700 złotych - kosztów opieki i zastępstwa za powódkę w czynnościach, których na skutek wypadku nie mogła wykonywać samodzielnie, Sąd oddalił je jako niezasadne.

Korzystanie z pomocy innej osoby i związane z tym koszty stanowią koszty leczenia w rozumieniu art. 444 § 1 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 1973 roku, II CR 365/73, wyrok Sądu N. szego z 15 lutego 2007 roku, II CSK 474/06, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 23 kwietnia

2013 roku, I ACa 19/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z 23 września

2014 roku, I ACa 846/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w W. z 13 czerwca

2014 roku, IA Ca 44/14). Legitymacja czynna w zakresie żądania zwrotu tych kosztów przysługuje poszkodowanemu niezależnie od tego, kto sprawuje opiekę nad nim (osoba bliska lub osoba inna) (wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 2007 roku, II CSK 474/06, wyrok Sądu Apelacyjnego w W. z 13 czerwca 2014 roku, I Ca 44/14). Nadto, co zważyć należy, rozmiar roszczenia przysługującego poszkodowanemu, jeżeli konieczna jest mu pomoc innej osoby, zależy od wysokości dochodu utraconego przez osobę rezygnującą z pracy lub działalności gospodarczej (wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 1973 roku, II CR 365/73, wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 2007 roku, II CSK 474/06, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 23 września 2014 roku, I ACa 846/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 13 czerwca 2014 roku, I ACa 44/14).

Zatem prawo poszkodowanego do ekwiwalentu z tytułu zwiększonych potrzeb polegających na konieczności korzystania z opieki osoby trzeciej jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany efektywnie wydał odpowiednie kwoty na koszt opieki (wyrok Sądu Najwyższego z 4 marca 1969 roku, I PR 28/69). Powódka natomiast nie udowodniła, aby rzeczywiście poniosła z tego tytułu wydatki. Odszkodowanie dochodzone w oparciu o art. 444 § 1 k.c. może dotyczyć kosztów wyłącznie poniesionych, czyli już wydatkowanych, które powodują powstanie w majątku poszkodowanego określonego uszczerbku. Ciężar dowodu w tym zakresie, zeodnie z resuła określona w art. 6 k.c.,

(...)

spoczywa na powodzie. Zawsze więc dla skuteczności pretensji wymagany jest uszczerbek w majątku żądającego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 września 2014 roku, V ACa 480/14).

Z opinii biegłego istotnie wynika, że powódka potrzebowała pomocy osób trzecich w wykonywaniu czynności życia codziennego. Powódka nie udowodniła jednak, że z tego tytułu poniosła szkodę. Nie zatrudniała ona nikogo do pomocy, a jej synowie wykonywali te czynności w ramach życzliwości, nie ponieśli z tego tytułu szkody. Dlatego też żądanie pozwu w tym zakresie należało oddalić.

21

Łącznie, z tytułu odszkodowania za szkodę majątkową Sąd przyznał powódce kwotę 3211,97 złotych (2721 złotych + 490,97 złotych). Postanowieniem z dnia 31 marca 2020 roku Sąd sprostował w tym zakresie błąd rachunkowy.

W odniesieniu do żądania powódki zasądzenia renty miesięcznej w wysokości 50 złotych miesięcznie - materialną podstawę zgłoszonego żądania renty stanowi przepis art. 444 § 2 k.c., zgodnie z treścią którego - jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Prawo do renty powstaje, jeśli następstwa, których doznał poszkodowany, mają charakter trwałe, niekoniecznie nieodwracalny. Konieczne jest natomiast powstanie szkody, nawet o charakterze przyszłym, jak zwłaszcza w przypadku renty z tytułu zwiększonych potrzeb czy zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość. Jeśli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo zwiększyły się jego potrzeby bądź zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może żądać renty. Uprawniony do renty z tytułu zwiększonych potrzeb jest każdy poszkodowany, a więc również ten, który nie utracił zdolności do pracy zarobkowej. To świadczenie ma riar celu pokrycie stałych, powtarzających się wydatków, których ponoszenie związane jest z leczeniem poszkodowanego, jego specjalnym odżywianiem,

koniecznością dojazdów do specjalistów, w tym na rehabilitację, także lepszymi środkami transportu. Ta renta ma również pokryć szkodę przyszłą związaną z koniecznością korzystania z odpłatnej pomocy osób trzecich (np. pielęgniarki), ale także zapewnienia poszkodowanemu innych zajęć (np. koszty rehabilitacji, poby tu w sanatorium). Można zatem powiedzieć, że ta renta stanowi „przedłużenie” świadczenia, którego celem jest rekompensata kosztów wynikłych z doznania szkody na osobie.

22

Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powódki dotyczące renty miesięcznej (od października 2015 roku) jest częściowo zasadne. Przypomnieć należy, że z tytułu renty powódka żąda miesięcznie: 30 złotych - średni miesięczny koszt dojazdów związanych z wypadkiem i 20 złotych - średni miesięczny koszt leczenia powypadkowego.

Sąd ustalił, że w okresie którego dotyczy żądanie renty uzasadnione wydatki powódki na leki stanowi kwota 30 złotych miesięcznie, oraz 10 złotych na dojazdy na rehabilitację. W odniesieniu do wydatków na dojazdy na rehabilitację Sąd miał na względzie, że powódka wymaga korzystania z zabiegów terapeutycznych dwa razy w roku w cyklach, które zazwyczaj obejmują 10 dni w cyklu. Dojazd na rehabilitację to koszt biletów MPK za dojazdy w obydwie strony, czyli 40 biletów MPK w ciągu roku. Do 24 kwietnia 2017 roku cena biletu MPK wynosiła 2,80 złotych, a po tej dacie i obecnie - 3,20 złotych. Roczny wydatek na dojazdy to 108 złotych w okresie do 24 kwietnia 2017 roku i 128 złotych po tej dacie, czyli miesięcznie to około 10 złotych. W zakresie żądania renty Sąd uwzględnił je zatem w kwocie 30 złotych miesięcznie, to jest 20 złotych z tytułu wydatków na leki (zgodnie z żądaniem) i 10 złotych z tytułu wydatków na dojazdy na rehabilitację.

Sąd rozstrzygając o żądaniu powódki w zakresie odsetek ustawowych miał na uwadze przepis art. 481 § 1 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Rozstrzygając o wysokości należnych powódce odsetek ustawowych Sąd miał na uwadze, że od momentu wniesienia pozwu do dnia wydania wyroku niniejszy przepis został znowelizowany. W stanie prawnym obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku, jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należne były odsetki ustawowe. Natomiast w stanie prawnym od dnia 1 stycznia 2016 roku, jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była

23

oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych.

O dacie popadnięcia pozwanego w opóźnienie w spełnieniu świadczenia decyduje data zgłoszenia pozwanemu roszczenia i brzmienie przepisu art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych. Mając powyższe na względzie Sąd zasądził odsetki od kwoty odszkodowania (15 000 złotych, 2721 złotych, 490,97 złotych) od dnia 24 października 2014 roku (zważywszy na termin zgłoszenia tego roszczenia pismem z 22 września

2014 roku, które pozwany otrzymał 23 września 2014 roku) w wysokości odsetek ustawowych od dnia 24 października 2014 roku do dnia 31 grudnia

2015 roku i w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia

2016 roku do dnia zapłaty.

Natomiast odsetki od kwoty 30 złotych renty miesięcznie Sąd zasądził, zgodnie z zasadą powyżej przyjętą, od sierpnia 2016 roku, albowiem roszczenie z tytułu renty zostało zgłoszone pozwanemu dopiero w pozwie, doręczonym 27 czerwca 2016 roku (twierdzenia pozwanego k. 132).

Zgodnie z brzmieniem art. 108 § 1 k.p.c. sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Orzeczenie o kosztach procesu zawarte w punkcie III wyroku wydane zostało w oparciu o dyspozycję art. 100 k.p.c., mocą którego w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd w niniejszej sprawie zastosował zasadę stosunkowego rozdzielania kosztów.

Na koszty procesu sprawy niniejszej składają się koszty procesu poniesione przez powódkę w kwocie 7007 złotych oraz poniesione przez pozwanego w kwocie 5317 złotych, łącznie 12 324 złotych.

Celowe koszty poniesione przez powódkę stanowią: opłata od pozwu - 1190 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika - adwokata - w kwocie 4800 złotych (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22

24

października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, póź. 1800), 17 złotych - tytułem opłaty skarbowej od złożonego do akt dokumentu pełnomocnictwa (art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej oraz załącznik do ustawy, t.j. Dz. U. z 2019 roku, póź. 1000) i 1000 złotych wykorzystanej zaliczki na wydatki.

Koszty poniesione przez pozwanego stanowią: wynagrodzenie pełnomocnika - radcy prawnego - 4800 złotych (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, póź. 1804), 17 złotych - tytułem opłaty skarbowej od złożonego do akt dokumentu pełnomocnictwa (art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej oraz załącznik do ustawy, t.j. Dz. U. z 2019 roku, póź. 1000) i 500 złotych wykorzystanej zaliczki na wydatki.

Łączne koszty procesu to suma kosztów poniesionych przez powódkę i pozwanego czyli kwota 12 324 złotych. Pozwany przegrał sprawę w 55,93% i powinien ponieść koszty procesu w wysokości 6892,81 złotych, a poniósł w kwocie 5317 złotych. Różnica w kosztach należnych i poniesionych przez pozwanego 1575,81 złotych, stanowi kwotę kosztów procesu zasądzonych od pozwanego na rzecz powódki.

Zważywszy, że w toku postępowania wydatki w kwocie 1233,74 złotych pokryte zostały tymczasowo przez Skarb Państwa, koniecznym było rozstrzygnąć o sposobie ich poniesienia. Zgodnie z art. 83 ust. 2 w związku z art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz.785) odpowiednio do zastosowanej zasady rozstrzygnięcia o kosztach procesu, Sąd nakazał ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz powódki w punkcie I kwotę 543,71 złotych, stanowiącą 44,07 % należnej do zwrotu kwoty.

W punkcie V wyroku Sąd rozstrzygnął o wydatkach, których nie miała obowiązku uiścić powódka, zgodnie do zastosowanej zasady rozstrzygnięcia o

25

kosztach procesu, to jest w zakresie wydatków w kwocie 690,03 złotych stanowiącej 55,93% należnej do zwrotu kwoty. Wskazaną kwotę wydatków Sąd nakazał pobrać od pozwanego na

podstawie art. 83 ust. 2 w związku z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Mając na uwadze powyższe oraz na podstawie powołanych przepisów prawa Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji wyroku.